



Aşağıdaki sorularımın Sağlık Bakanı **Sayın Dr. Fahrettin KOCA** tarafından Anayasa'nın 98 inci ve TBMM içtüzüğü'nün 96. ve 99. Maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını saygılarımla arz ederim.


Gürsel EROL
Elazığ Milletvekili

24 Ocak ve 27 Aralık 2020 tarihlerinde seçim bölgesi Elazığ'da yaşanan 6.8 ve 5.6 şiddetindeki depremler şehir genelinde büyük yıkımlara neden olmuş ve ağır hasar alan birçok bina iş makineleri ile yıkılmıştır. Geçen 3 senenin ardından Elazığ bu sefer de 6 Şubat 2023'de Kahramanmaraş'ta meydana gelen depremlerden etkilenmiş ve binlerce bina ağır hasar alarak oturulamaz hale gelmiştir. Hasarlı binaların bazıları yıkılmış ve bazılarının yıkımları da halen şehir genelinde devam etmektedir.

Bilindiği üzere Türkiye genelinde; 30-40 yıllık eski binaların çatı, yer- tavan kaplamaları, yalıtım amaçlı püskürtme kaplamaları, yangına dayanıklı yalıtım panelleri, kaloriferler kazanları, yer karoları vb. yerlerin yapımında asbest içiren malzemeler kullanılmıştır. Asbest; ticari adıyla amyant, jeolojik olarak lifsi kristal yapısına sahip silikat (magnezyum silikat, kalsiyum-magnezyum silikat, demir-magnezyum silikat) bileşimindeki bir grup mineralin ortak adıdır. Isıya, aşınmaya ve kimyasal maddelere çok dayanıklı, lifsel mineral yapısında hidrate silikatlardır. İnsan sağlığına son derece zararlı, kanserojen bir maddedir.

Kanser Araştırmaları Ajansı (IARC); asbesti, kesin kanserojen olarak tanımlamış ve kanserojen maddeler listesinde 1. grupta sınıflandırmıştır. Ayrıca, akciğerler hastalıklarına ve ciltte yaralanmalara da neden olmaktadır.

Korkunç deprem felaketinden etkilenen diğer illerde olduğu gibi Elazığ'da da binaların asbest haritalamalarının ve asbest kullanılan alanlara ait kayıtların yetersiz olması nedeniyle riskli binaların tayini yapılamamakta, deprem ve sonrasında yıkım sürecinde ortaya çıkan asbest yükü tam olarak bilinmemektedir. Asbestin bertaraf edilmesinde belediyeler ve ilgili bakanlıklar arasında yetki karmaşası bulunmaktadır.

Bu sebeplerle; asbest bulunan alanların saptanması, bertaraf edilmesi, halkın asbest konusunda bilinçlendirilmesi için gerekli tedbirlerin alınması ve yıkım çalışmalarında meydana gelen toz, moloz ve hafriyatların çevreyi kirletecek şekilde rastgele alanlara atılmaması için gerekli tedbirlerin acilen alınması gerekmektedir.

Bu hususta;

1. Türk Tabipleri Birliği (TTB) ve Temiz Hava Hakkı Platformu (THHP)'nin 6 Şubat Kahramanmaraş merkezli deprem felaketinden etkilenen illerde yaptığı asbest analizleri sonucuna göre belli bölgelerde asbest tespit edildiği iddiaları doğru mudur?
2. Türk Akreditasyon Kurumu'ndan onaylı bir laboratuvar da yapılan asbest analizi sonuçlarına göre; Kahramanmaraş merkezinden alınan 21 örneğin 8'inde, Kahramanmaraş'ın Elbistan ilçesinden alınan 15 örneğin 2'sinde, Adıyaman'dan alınan 30 örneğin 2'sinde farklı türlerde asbest tespit edilmiştir. Bu sonuçlara göre bakanlığınızca bölgede bir inceleme başlatılmış mıdır?
3. Türk Tabipleri Birliği (TTB) ve Temiz Hava Hakkı Platformu (THHP)'nin iddia ettiği gibi eğer bu bölgelerde asbest tespit edilmişse, yurttaşlarımızın asbestten etkilenmemesi için bakanlığınızın ne gibi çalışmaları vardır?
4. Elazığ'da halen daha devam eden yıkım çalışmalarında meydana gelen moloz ve atıklar asbest riski taşımakta mıdır? Bakanlığınız bu moloz ve hafriyatlardan numune alınıp, ölçüm yapmış mıdır?
5. Bakanlığınız tarafından Elazığ'da asbest ölçüm çalışmaları yapıldıysa sonuçlar ne şekildedir? Tespit edilen asbest miktarı ve türleri nelerdir?
6. Bakanlığınız Elazığ'da ağır hasarlı binaların yıkımı sırasında asbest riskine karşı ilgili bakanlıklarla koordineli olarak çalışmakta mıdır?
7. Bugüne kadar Elazığ'da yurttaşlarımızın asbestten etkilenip, etkilenmediğini tespit etmek için herhangi bir sağlık taraması yapılmış mıdır? Yapıldı ise sonuçları nelerdir?
8. Bugüne kadar Elazığ'da bertaraf edilen asbestli malzeme miktarı nedir?